

OPERA RARA KRAKÓW

Felix Mendelssohn

DIE ERSTE WALPURGISNACHT

tekst Johannes Wolfgang von Goethe *Pierwsza Noc Czarownicy*
(*Die erste Walpurgisnacht*)*

premiera 2 lutego 1843, Gewandhaus, Lipsk

DRUID

Błyst maj radosny!
Pod tchnieniem wiosny
Szron stają z gałęzi drzew.
Prysnęły lody;
W zieleni młodej
Weselny rozbrzmiewa śpiew.
Już tylko biała szata została
Na wyżynach najstromszych opoki.
Dalejże! Spieszmy do góry!
Wypełnić ojców obrzęd wysoki,
Bogu w przyrodzie dać cześć.
Z płomieniem jasnym, bijącym w chmury,
Ducha ku Wszechstworcy wznieść.

CHÓR DRUIDÓW I LUDU

Płomień z dymów strzela w chmury!
Dalejże! Spieszmy do góry,
Obyczajem ojców nieść
Wśród przyrody Bogu cześć.

STARA KOBIETA Z LUDU

Macie śmiałość się odważać?
Na śmierć pewną się narażać?
Czyliż nie znacie praw twardych
Gnębicieli naszych hardych.
Wkoło rozpięte ich sieci,
Nad nami ostre ich miecze;
Mordowanych ojców, dzieci
Naszych krew z dniem każdym ciecze
I nas wszystkich, niedaleka,
Nieodzowna zguba czeka.

ZBÓR KOBIET

Wkoło rozpięte ich sieci,

Z każdym dniem płynie krwi rzeka
Naszych ojców, naszych dzieci!

I nas wszystkich – niedaleka –
Nieodzowna zguba czeka.

KAPŁAN (DRUID)

Kto w wierze swojej
Wytrwać się boi,
Godnym się staje złej doli.
Oto las wolny!
Wznoście stos smolny!
Oto drzewa do woli.
Jednak po dniu
Ukryci tu
W gęstwinie krzewów zostaniem,
I zbrojne wkoło
Rozstawimy straże,
By tym bezpieczniej z nocy nastaniem
Dopełnić, co wiara każe.

CHÓR DRUIDÓW

Idźcie, mężowie! Rozdzielcie się wszędy,
Zewsząd las cały osaczcie.
Skryci, w milczeniu, bezpieczeństwa baczącie,
Aż święte spełnimy obrzędy.

PRZYWÓDCA CZAT POGAŃSKICH

Z tych sług mniszych, ciemną zgrają,
Igraszkę dziś sobie sprawmy!
Diabłem, o którym nam bają,
Ich samych teraz nastraszmy.
Wśród skał, jarów, dalej razem!
Wkoło, z ogniem i żelazem,
Wlokąc widły i motyki
W noc podnieśmy hałas dziki.
Puchacze, sowy,
Z nami w chór dziki!

ZBÓR CZAT POGAŃSKICH

Dalej wkoło! Dalej razem!
Żywo z ogniem i żelazem!
Wlokąc widły i motyki
Przez skaliste gór parowy,
W noc złowieszcze wnieśmy krzyki!
Puchacze, sowy, z nami w chór dziki!

PIERWSZY KAPŁAN

Do teźże nam niemocy

Przyszło, że tylko w nocy
Możemy Bogu dać cześć!
Lecz noc jest dniem,
Póki mu śmiem
Czystym ją sercem nieść.
Twa wola, Boże,
Dozwolić może
Wrogom się ponad nas wznieść.
Lecz z czarnych dymów płomień się wzbija:
Tak jaśnieje światłość wiary!
I choć nam wydrą obyczaj stary,
Światłość Twą wydrzeć, moc czyja?

JEDEN Z STRAŻY CHRZEŚCIAŃSKICH

Gwałtu! Bracia!
Przez Bóg żywy!
Piekieł ćma tu wali cała!
Patrzcie! Patrzcie! Co za dziwy!
Poczwarne, ogniste ciała,
Baby-jędze, wilkołaki
Zgrają roją się straszliwą!
Co za hałas! Trzask, pisk jaki!
O, uchodźmy stąd co żywo!
W górze huczy bies ognisty,
Z dołu bucha dym siarczysty.

ZBÓR STRAŻY CHRZEŚCIAŃSKICH

O, uchodźmy stąd co żywo!
Co za hałas! Trzask, pisk jaki!
Baby-jędze, wilkołaki
Zgrają roją się straszliwą!
W górze huczy bies ognisty,
Z głębi bucha dym siarczysty.

DRUID, CHÓR DRUIDÓW I POGAŃSKIEGO LUDU

Z chmur czarnych dymów płomień się wzbija:
Tak jaśnieje światło wiary!
I choć nam wydrą obyczaj stary,
Światłość Twą wydrzeć – moc czyja?

– przeł. Roman Zmorski

*Piękny ten, pełny wysokiej myśli, a mniej upowszechniony utwór Goethego, odnosi się do tak zwanych nocy czarownic (*Walpurgisnacht*), o których pamięć częścią przez podanie, częścią przez obrządek zachowuje się dotąd w wielu okolicach Niemiec, osobliwie zaś w tych stronach, gdzie niegdyś żyły słowiańskie plemiona, z czasem uciemnione i starte. Długi czas jeszcze po narzuceniu tym pogańskim ludom chrześcijaństwa kapłani dawnej wiary starali się zachować jej zwyczaj i święta. Jednym ze święt takich był dzień pierwszy maja. Ażeby obchodowi jego przeszkodzić, otaczano gaje święte i uroczyska chrześcijańskimi strażami. Zgromadzeni poganie dla odpłoszenia ich przebiali się w dziwotworne postacie i wpadali na nie z wrzaskiem, ogniem i łoskotem. Chrześcijanie, nawykli widzieć we wszystkich pogańskich obchodach sprawę szatańską, uciekali,

biorąc to za zjawisko piekielnych duchów, po czym lud swobodnie odbywał swoje obrzędy [przypis tłumacza].

Johannes Brahms

ALT-RHAPSODIE

tekst Johann Wolfgang von Goethe *Podróż w góry Harcu zimą (Harzreise im Winter)*, fragment

premiera 3 marca 1870, Rosensaal, Jena

ALT

Lecz uboczem samotnym któż to zdąży?
W gąszczu się gubi jego drożyna,
krzaki się za nim szybko zwierają,
trawa się wznosi,
chłonie go pustkowie.

Ach, kto uleczy boleść człowieka,
któremu balsam nawet stał się trucizną?

Nienawiść –

– nawet z miłości pił?

Wprzód pogardzany, teraz gardzący,
zżera ukradkiem
własną swą wartość,
zapatrzony w siebie, niesyty nigdy.

ALT I CHÓR MĘSKI

O, jeśli w twoim psalterzu,
Ojcze miłości, ton jeden znajdziesz,
który by ucho jego pojęło,
pokrzep mu serce!
Otwórz mu oczy zamglone
na tysiąc źródeł,
co biją w puszczy
obok spragnionego!

– przeł. Zofia Ciechanowska